

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1732; 2023/639
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.11.2023/38
Karar Numarası : 2023/872
Başvuran : F. Ö.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Şıhlar Mah. 9. Çiftlik Küme Evleri No:17 Bolvadin/AFYON

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurular, başvuranın bulunduğu infaz kurumunda psikolojik şiddet ve baskı gördüğü iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran 1/11/2022 tarihli başvurusunun devamı niteliğindeki ikinci başvurusunu hâlihazırda bulunduğu Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 8/3/2023 tarihinde Kurumumuza iletmiştir. Başvuran ilgi başvuru dilekçelerinde özetle;

a. Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 27/7/2022 tarihinde geldiğini,

b. Geldiği günden bu yana suçundan dolayı keyfiyete, psikolojik şiddete ve baskıya maruz kaldığını, dilekçelerinin ilgili makamlara ulaştırılmadığını,

c. İdarenin kendisine yönelik tavır aldığını ve tüm bu süreçten ailesini de haberdar ettiğini,

ç. İdarenin kendisini sindiremediği için Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini,

d. 3/2/2023 tarihinde ise intihar girişiminde bulunduğunu iddia etmiştir.

3. Muhatap Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 2'nci ve 3'üncü maddelerinde yer alan amir hükümler uyarınca, ceza infaz kurumlarında hiçbir hükümlüye ayrımcılık, kötü muamele ve keyfi uygulama yapılmasının söz konusu olmadığı, görevli personel ile hükümlü ve tutuklu arasındaki ilişkinin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştiği,

b. Hükümlü ve tutuklu şikâyetlerinin derhal ilgili mercilere iletilerek gerekli görülmesi halinde ilgili personel hakkında adli ve idarî soruşturma başlatıldığı,

c. Ceza infaz kurumlarında barındırılmakta olan hükümlü ve tutukluların mahkemelere, resmi kurum veya kuruluşlara ve diğer makamlara gönderdikleri dilekçelerin aynı gün işleme alındığı, herhangi bir gecikmenin söz konusu olmadığı, kurum idaresine yazmış oldukları istek, talep ve öneri içerikli dilekçelerine 3071 sayılı Dilekçe

Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirtilen süreleri aşmayacak şekilde cevap verildiği,

ç. Başvuranın, Kurumda barındırıldığı süre içerisinde yazmış olduğu 91 adet dilekçenin ilgili yerlere gönderildiği, yasal mevzuat çerçevesinde hükümlü ve tutuklular hakkında ilgili işlemlerin eksiksiz yerine getirildiği, hükümlünün dilekçesinde belirtmiş olduğu hususların gerçeği yansıtmadığı,

d. Kurum tarafından hükümlü ve tutukluların, infaz, mektup okuma, ziyaretçi kabul ve telefon birimi ile ilgili işlemlerin eksiksiz bir şekilde yerine getirildiği, adı geçenin dilekçesinde belirtmiş olduğu şikâyetinde açık bir şekilde kim tarafından haksızlığa uğratıldığı konusunda yeterli bilgi vermediği, söylemlerinin sadece iddiadan ibaret olduğunun tespit edildiği ifade edilmiştir.

4. Başvuran, muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşın Kurumumuza herhangi bir cevap yazısı ilememiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, “*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce önincelemeye tabi tutulması*” gerekmektedir.

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesine göre; “*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenabilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda; başvuranın iddiaları, Bolvadin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Anayasa'nın 17'nci maddesi; “*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*” Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.” şeklindedir.

11. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile

desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğüne başvurana ait olmasına rağmen başvurucular tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, Muhittin KAYA, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, para. 32).

12. Somut başvuruda başvuran, ceza infaz kurumunda bulunduğu günden itibaren psikolojik baskı ve şiddete ve keyfi davranışlara maruz kaldığını, istemediği halde nakledildiğini, talep dilekçelerinin yetkili mercilere iletilmediğini iddia etmiştir. Başvuranın iddiaları, ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, mevcut yasal mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirildiğinde; başvuranın, başvuruya konu iddialarını herhangi bir somut veriye dayandırmadığı ve iddiaların bütünlük oluşturmayan, birbiriyle çelişen spekülasyon varsayımlara dayandığı değerlendirilmiştir. Aynı şekilde muhatap kurumca gönderilen belgelerden başvuranın dilekçelerinin ilgili makamlara ulaştırıldığı görülmüştür.

13. Kötü muamele iddiaları ayrıntılı ve tutarlı, sunulan deliller kanıtlayıcı ağırlığa sahip olmalıdır. Başvuruda, başvurunun konusunu oluşturan iddialara ilişkin inceleme gerçekleştirilebilecek herhangi bir bilgi ve belge sunulmamıştır.

14. Açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye